

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ
พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. ความมุ่งหมายของกฎหมาย

ในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากมาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมให้เกิดผลในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสมและแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้งโยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรมที่ชัดเจน ซึ่งในการพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกัน เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามวิชาชีพได้อย่างมีอิสระ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใด มีประสิทธิภาพและภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติไว้

๒. สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

เพื่อให้การตรากฎหมายเป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวข้างต้นจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ขึ้นใช้บังคับ โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังต่อไปนี้

๒.๑ กำหนดหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม โดยโอนย้ายภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลักออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (บทเฉพาะกาล มาตรา ๑๖๓ ถึงมาตรา ๑๖๖)

๒.๒ กำหนดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรมที่ชัดเจน (หมวด ๔ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินเพิ่มอื่น มาตรา ๙๘ ถึงมาตรา ๑๐๔)

๒.๓ กำหนดกลุ่มสายงานต่าง ๆ เพื่อให้ข้าราชการตำรวจในแต่ละกลุ่มสายงานสามารถเจริญเติบโตตามกลุ่มสายงานด้วยความรู้ความชำนาญในสายงานของตน (หมวด ๒ ตำแหน่งและการกำหนดตำแหน่ง มาตรา ๖๑ ถึงมาตรา ๗๐)

๒.๔ กำหนดกระบวนการในการแต่งตั้งและเลื่อนตำแหน่งไว้ให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงอาวุโส ความรู้ความสามารถ และความพึงพอใจในบริการที่ประชาชนได้รับ เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้งโยกย้าย ซึ่งในการพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกัน (หมวด ๓ การบรรจุ การแต่งตั้ง และการเลื่อนขั้นเงินเดือน มาตรา ๗๑ ถึงมาตรา ๙๗)

๒.๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เรื่องร้องทุกข์ รวมทั้งการกำหนดระบบคุณธรรมให้เกิดขึ้น เพื่อเป็นที่พึ่งของข้าราชการตำรวจในการปลดเปลื้องทุกข์ของข้าราชการตำรวจที่เกิดจากผู้บังคับบัญชา (ลักษณะ ๕ คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ มาตรา ๓๓ ถึงมาตรา ๔๒)

๒.๖ กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ เพื่อเป็นกลไกสำหรับประชาชนในการร้องเรียนการปฏิบัติที่ไม่ชอบของข้าราชการตำรวจอันเป็นการปลดเปลื้องทุกข์ของประชาชนที่เกิดจากการกระทำของตำรวจ (ลักษณะ ๖ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ มาตรา ๔๓ ถึงมาตรา ๕๓)

๒.๗ กำหนดให้มีกองทุนเพื่อการสืบสวน สอบสวน การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา เพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ (ลักษณะ ๙ กองทุนเพื่อการสืบสวน สอบสวน การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา มาตรา ๑๕๖ ถึงมาตรา ๑๖๑)

๓. การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

โดยเหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจเป็นไปตามระบบคุณธรรม มีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบ และให้ข้าราชการตำรวจประพฤติปฏิบัติตนเหมาะสมแก่เกียรติศักดิ์ของตำรวจ และอยู่ในจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ และเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๔) ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

หมายเหตุ – คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น จะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ